

192. Bijbelstudie over DE ZELFZUCHT HA'ANOCHIYUT האנוכיות

De 7 hoofdzonden die de basis vormen voor vele andere zonden zijn: 1. hoogmoed, ijdelheid en trots; 2. hebzucht en gierigheid; 3. wellust en onkuisheid; 4. nijd, jaloezie en afgunst; 5. onmatigheid en gulzigheid; 6. opvliegendheid, woede en wraakzucht; 7. luiheid en gemakzucht. Eigenlijk kunnen alle zeven hoofdzonden worden samengevat onder één noemer: zelfzucht! Alle zonden leiden tot de dood, schrijft Sha'ul [Paulus] in Romeinen 6:23, dus ook de zelfzucht. Laten we dat goed beseffen! Vandaar deze Bijbelstudie.

In tijden van een omvangrijke crisis zoals de verspreiding van het corona-virus, zien wij twee uitersten in het gedrag van de mensen om ons heen: enerzijds een ongekeende onderlinge solidariteit, naastenliefde en behulpzaamheid en anderzijds een toenemend egoïsme als gevolg van een sterke overlevingsdrang! Dat kwam al bij het begin van de corona-crisis heel duidelijk naar voren in het wereldwijde hamstergedrag van de mensen die het zich konden permitteren omdat ze daar het geld en de middelen voor hadden terwijl de armen, zwakken en ouderen met tranen in de ogen voor de lege schappen stonden.

In de Van Dale wordt egoïsme als volgt omschreven: "De levenshouding van iemand die voordurend het eigen belang en eigen welzijn op het oog heeft; dit staat gelijk aan zelfzucht en eigenbaat." Egoïsten zijn zo zeer op zichzelf en op hun eigen voordeel gericht, dat ze helemaal geen rekening houden met het belang van andere mensen en hen zelfs pijn doen met hun woorden en daden door zoveel mogelijk van hen te profiteren. Egoïsme is derhalve eigenbelang ten koste van anderen. Egoïsten denken alleen aan zichzelf. Zij stellen hun eigen ik (=ego) en hun persoonlijke belang boven alles en houden zich met name bezig met hun eigen perspectief. Daarom kunnen egoïstische mensen ook totaal niet tegen kritiek, maar bekritisieren anderen wel wanneer het ze uitkomt. Omdat ze het graag over zichzelf hebben en hun mening en zienswijze vooropstellen, hebben ze de neiging om heel slecht te luisteren naar wat een ander zegt en de gesprekspartner voortdurend te interrumperen. In een groep proberen ze altijd om de dingen naar hun hand te zetten, want het moet allemaal gaan zoals zij dat willen.

Egoïsme is niet alleen een dominante wijze van gedrag, maar ook een irritante karaktertrek van mensen die niet willen delen, maar juist willen pakken wat ze pakken kunnen, want ze zijn ook gierig en hebberig! Daarom kan zelfzucht dienovereenkomstig in één adem genoemd worden met hebzucht. Een egoïst is doorgaans heel inhalig en gulzig als hij ergens op bezoek is, maar hij is te gierig om iemand anders een bordje eten te geven. Bij uitgekookte mensen die wel graag bij jou uitgebreid komen eten mag je blij zijn als je een koekje bij de koffie krijgt, als je tenminste het geluk hebt om door zo iemand überhaupt een keertje uitgenodigd te worden, wat dikwijls niet het geval is. Helaas gebeurt dit ook onder gelovigen. Maar G'd haat de zelfzucht zoals wij straks aan de hand van enkele Bijbelteksten zullen zien.

Net zoals hebzucht, eierzucht en drankzucht niet goed is, zo is vanzelfsprekend ook zelfzucht niet goed. We weten allemaal dat drank meer kapot maakt dan je lief is, maar dat geldt voor elke zucht, want een zucht is niets anders dan een verslaving. Het toegeven aan die verslaving veroorzaakt een heleboel ellende. Terwijl de drankzucht en de drugsverslaving, in het Duits 'Drogensucht' vooral de eigen gezondheid aantasten maakt de hebzucht, de eierzucht en vooral de zelfzucht huwelijken, vriendschappen en andere relaties kapot.

Zelfzucht maakt mensen liefdeloos en hard tegenover hun medemensen en ongevoelig voor andermans welzijn. Tegen zulke egoïsten zegt Yeshua: *"Gaat weg van Mij, gij vervloekten, naar het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is. Want Ik heb honger geleden en gij hebt Mij niet te eten gegeven, Ik heb dorst geleden en gij hebt Mij niet te drinken gegeven!"* (Mattheüs 25:41-43). Dat is een keiharde uitspraak die duidelijk aangeeft hoe Yeshua over egoïstische mensen denkt. Het vervelende is echter dat een egoïst zich vaak van geen kwaad bewust is en het zelf niet eens door heeft dat zijn zelfzuchtig gedrag aanstootgevend is. Sterker nog! Een egoïst ziet zichzelf helemaal als egoïst, zoals een gierigaard nooit zou zeggen dat hij

gierig is, maar gewoon zuinig. Velen vinden hun egoïstische houding dus heel normaal en zien daar geen zonde in. De Eeuwige denkt daar anders over! Sha'ul [Paulus] stelt het egoïsme tegenover het doen van G'ds wil:

Romeinen 2:5-8

*“Maar nee, u blijft hardnekkig weigeren uw leven te veranderen. Het is uw eigen schuld als de toorn van G'd u treft op de dag van het rechtvaardige oordeel! Als Hij de wereld oordeelt, zal Hij ieder geven wat hij verdient. Hij geeft eeuwig leven aan hen die geduldig de wil van G'd doen, op zoek naar de glorie en eer en het leven dat nooit eindigt. Anderzijds zal Hij Zijn strenge straf laten neerkomen op **hen die alleen maar aan zichzelf denken** en die, in plaats van zich aan de waarheid te houden, onrecht doen!”* (Het Boek).

Het levende Woord: *“Maar nee, dat willen jullie niet! Jullie zijn koppig! Onverbeterlijk! Zo stapel je straf op straf. En op de dag van G'ds rechtvaardige oordeel, als de straffen worden uitgemeten, krijgen jullie je verdiende loon. G'd zal iedereen vergelden voor wat hij heeft gedaan. Enerzijds zal Hij eeuwig leven geven aan hen die, door geduldig goed te doen, een goede naam en eer bij G'd en eeuwig leven zoeken. Anderzijds zal Hij Zijn strenge straf laten neerkomen op **hen die alleen maar aan zichzelf denken** en die, in plaats van zich aan de waarheid te houden, onrecht doen!”*

Met 'de waarheid', die hier in vers 8 het tegenovergestelde van het onrecht is, wordt de Tora bedoeld, die volgens hoofdstuk 1 vers 19 en 20 de waarheid over de Eeuwige onderwijst. De mensen kunnen dus heel goed weten wat G'ds wil is, want Hij heeft het hun zelf in de Tora bekendgemaakt. Daarom zal Hij allen die Zijn wil doen en goed zijn voor hun naasten, belonen met het eeuwige leven, maar de tweede groep, de egoïsten, zal Hij verschrikkelijk straffen!

In Het Boek en Het levende Woord wordt hier in vers 8 over *“hen die alleen maar aan zichzelf denken”* gesproken. De Bijbel in gewone taal heeft het over *“mensen die zichzelf beter vinden dan anderen”*. De NBG-vertaling en Groot Nieuws Bijbel spreken over: *“hen, die zichzelf zoeken”*, en de Nieuwe Bijbelvertaling over: *“wie handelt uit geldingsdrang”*. De Statenvertaling, de Herziene Statenvertaling, de Lutherse vertaling en de Leidse vertaling geven er echter de voorkeur aan, deze groep te omschrijven als *“degenen die twistgierig zijn”*. Daar zit een logica in, want mensen die alleen maar aan zichzelf denken, handelen inderdaad uit geldingsdrang, willen hogerop klimmen over de ruggen van anderen, verrijken zichzelf ten koste van anderen en willen alles beter weten dan anderen, waarmee ze ruzie en twist veroorzaken. Deze zondige houding van het zichzelf zoeken in plaats van het zoeken naar de hemelse glorie en het eeuwig leven roept G'ds toorn op, want leed en ellende staan iedereen te wachten die het kwade doet! Helaas geldt dit ook voor medegelovigen zoals uit de tweede brief aan de Korinthiërs blijkt:

2 Korinthiërs 12:20

*“Want ik vrees, dat ik misschien bij mijn komst u niet zo zal vinden, als ik wens, en zelf door u zo zal gevonden worden, als gij niet wenst. Ik vrees, voor twist, naijver, opwellingen van toorn, van **zelfzucht**, voor laster, oorblazerij, verwatenheid en ongeregelheden!”* (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: *“Ik ben werkelijk bang, dat ik u bij mijn komst misschien niet zo zal aantreffen als ik wilde, en dat u mij niet zo zult zien als u wilde. Ik ben bang voor onenigheid en afgunst, voor uitbarstingen van woede en **eigenbelang**, voor laster en geroddel, voor hoogmoedig gedrag en wanordelijkheden!”*

De gemeente van Korinthe, die na het vertrek van Sha'ul [Paulus] onder invloed kwam van predikers die andere ideeën op na hielden dan de zijne, bestond voornamelijk uit gelovigen van niet-joodse afkomst. Daarom waren zij ook niet zo bekend met de Tora om hun leerstellingen daaraan te kunnen toetsen met het gevolg dat de dwaalleraars hen van alles konden wijsmaken en het gezag van Sha'ul [Paulus] ter discussie konden stellen. Met zijn brieven probeerde hij orde op zaken te stellen en de wantoestanden in de gemeente op te lossen. Vooral uit zijn tweede brief blijkt heel duidelijk, dat veel gemeenteleden een zelfzuchtige houding hadden en zich vooral bezig hielden met hun eigen belang.

Uit sommige passages in hoofdstuk 12 krijg ik de indruk, dat ze niet alleen egoïstisch waren, maar ook gierig! In vers 13 benadrukt hij, dat hij niet op hun kosten geleefd heeft en in vers 14

schrijft hij: “Ik sta op het punt voor de derde keer naar u toe te komen en ik zal u weer niets kosten. Want ik wil uw geld niet; ik wil uzelf!” (Het Boek). Nieuwe Bijbelvertaling: “Ik sta klaar om u nu voor de derde keer te bezoeken, en ik zal u niets kosten. Het gaat mij niet om uw geld, maar om u!” Ik vind het heel erg hoe de gelovigen van Korinthe met hem en zijn medewerkers omgingen. Ze wilden wel gebruik maken van hun onderwijs en hun diensten, maar het mocht niets kosten! In de verzen 16 t/m 18 ging de apostel daar opnieuw tegenin: “Sommigen van jullie zeggen: Het bezoek van Paulus mag ons dan wel niets hebben gekost, maar hij is een slimme vent; het kan niet anders dan dat hij van ons geprofiteerd heeft. Maar vertel me dan eens hoe! Hebben de mannen die ik heb gestuurd je ook maar één cent gekost? Ik heb Titus en de andere broeder gevraagd naar jullie toe te gaan. Hebben die je iets afhandig gemaakt? Uitgesloten! Zij en ik hebben dezelfde Geest en volgen dezelfde weg!” (Het levende Woord).

In vers 20 spreekt hij daarom zijn vrees uit, dat hij de Korinthiërs bij zijn komst niet zo zal aantreffen als hij graag zou willen, maar dat de Korinthiërs op hun beurt lelijk zullen opkijken van wat hij dan zal doen en dat ze hem dan van een kant zullen leren kennen die zij liever niet hadden gezien. Hij moet immers optreden tegen de voortwoekerende zonden in de gemeente, waarvan hij enkele opnoemt, die allemaal hun oorsprong vinden in zelfzucht en eigenbelang. De Bijbel in gewone taal vertaalt deze rij van negatieve dingen in vers 20 daarom ook als volgt: “Ik ben namelijk bang dat **jullie alleen aan jezelf denken**, en jezelf belangrijker vinden dan anderen. Dat jullie roddelen en slechte dingen over elkaar vertellen. Dat jullie snel kwaad worden, jaloers zijn, en aparte groepen vormen. En dat jullie zorgen voor onrust!” Egoïstische mensen die alleen aan zichzelf en aan hun eigen voordeel denken, zorgen dus voor onrust! Helaas stond de gemeente van Korinthe daarin niet op zichzelf, want Sha’ul wijst in een andere brief ook op de ik-gerichtheid in de gemeente van Galatië:

Galaten 5:19-26

“Het is duidelijk, wat de werken van het vlees zijn: hoererij, onreinheid, losbandigheid, afgoderij, toverij, veten, twist, afgunst, uitbarstingen van toorn, **zelfzucht**, tweedracht, partijschappen, nijd, dronkenschap, brasserijen en dergelijke, waarvoor ik u waarschuw, zoals ik u gewaarschuwd heb, dat wie dergelijke dingen bedrijven, het Koninkrijk G'ds niet zullen beërven! Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Tegen zodanige mensen is de Tora [wet] niet. Want wie Mashiach Yeshua [Christus Jezus] toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gekruisigd. Indien wij door de Geest leven, laten wij ook door de Geest het spoor houden. Wij moeten niet praalziek zijn, elkander tartend, elkander benijdend!” (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: “Het is duidelijk wat allemaal uit **ons zelfzuchtig ik** voortkomt: ontucht, zedeloosheid en losbandigheid, afgoderij en magie, haatgevoelens, ruzie, afgunst, uitbarstingen van woede, **eigenbelang**, geschillen, partijzucht, jaloezie, drinkgelagen, zwelgprijzen en meer van dergelijke dingen. Evenals vroeger waarschuw ik u ook nu: wie dergelijke dingen doen, krijgen geen deel aan het Koninkrijk van G'd. Maar wat de Geest doet groeien en rijpen, is liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid en vertrouwen, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Daar heeft de Tora [wet] niets op tegen. Wie Mashiach Yeshua [Christus Jezus] toebehoren, hebben hun zondige aard met zijn hartstochten en verlangens aan het kruis geslagen. Als we leven door de Geest, moeten we ook in het spoor van de Geest verdergaan. Laten we niet verwaand doen, en elkaar niet uitdagen en benijden!”

In deze verzen, waarin Sha’ul [Paulus] de werken van het vlees tegenover de vrucht van de Geest beschrijft, geeft hij een karakterisering van het leven dat op zichzelf gericht is. Dat komt bijzonder duidelijk naar voren in de vertaling van de Bijbel in gewone taal: “Ze zijn jaloers op elkaar en **denken alleen maar aan zichzelf!**” (vers 20).

Het Griekse woord voor egoïsme, dat Sha’ul [Paulus] in deze en andere teksten gebruikt, ἐριθεία eritheia, wordt op verschillende manieren vertaald. NBG-vertaling bijvoorbeeld vertaalt het doorgaans met ‘zelfzucht’ of ‘eigenbelang’ en o.a. de Statenvertaling met ‘twistgierigheid’, ‘twisting’, ‘gekijf’ of ruzie. Waar komt dat verschil vandaan of is er in wezen geen verschil? Wel, terwijl sommige vertalingen sterk de nadruk leggen op een egoïstische houding waarbij men dus op zichzelf gericht is en het eigen belang vooropstelt, houden andere vertalingen meer de lijn aan van geruzie en rivaliteit, hetgeen in de regel het gevolg is van de zelfzucht, want een

zelfzuchtige houding ten koste van anderen kan al gauw de grootste ruzie veroorzaken. In elk geval behoort de zelfzucht volgens vers 19 tot de werken van het vlees ofwel de zondige natuur van de mens en mag onder gelovigen niet voorkomen. Daarom doet Sha'ul [Paulus] in vers 16 en 17 de nadrukkelijke oproep: *“Ik bedoel dit: laat u in uw levenswandel leiden door de Geest, dan zult u geen gevolg geven aan zelfzuchtige verlangens! Want wat onze zelfzucht verlangt, is strijdig met wat de Geest verlangt, en omgekeerd. Ze zijn elkaars vijanden, met het gevolg dat u niet kunt doen wat u zou willen!”* (Groot Nieuws Bijbel). Dit werd hem helaas niet door iedereen met dank afgenomen, want zoals heden ten dage nog steeds het geval is waren er ook in zijn tijd predikers, die hun bediening puur uit eigenbelang gebruikten om zichzelf ermee te verrijken en hem wilden overtroeven omdat ze jaloers waren op de manier waarop de Eeuwige Sha'ul heeft gebruikt, hetgeen vooral in de gemeente van Filippi het geval was, zoals uit de volgende tekst blijkt:

Filippenzen 1:15-17

*“Sommigen prediken de Christus wel uit nijd en twist, maar anderen doen het met goede bedoeling. Dezen verkondigen de Christus uit liefde, daar zij weten, dat ik tot verdediging van het evangelie gesteld ben, maar genen **uit eigenbelang**, met de onzuivere bedoeling, mij de gevangenschap zwaar te maken!”* (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: *“Natuurlijk, er zijn er die Christus verkondigen uit afgunst en wedijver, maar er zijn er ook die het met eerlijke bedoelingen doen. Die doen het uit liefde, omdat ze weten dat het eigenlijk mijn taak is het evangelie te verdedigen. Maar die anderen maken Christus bekend met onzuivere bedoelingen en **uit eigenbelang**; ze hopen daardoor mijn gevangenschap te verzwaren!”*

Bijbel in gewone taal: *“Er zijn gelovigen die over Christus vertellen met goede bedoelingen. Zij houden van mij. En ze begrijpen dat G'd mij de taak heeft gegeven om het goede nieuws te verdedigen in de gevangenis. Maar er zijn ook gelovigen die over Christus vertellen met verkeerde bedoelingen. **Zij denken alleen aan zichzelf**, ze zoeken ruzie en zijn jaloers op mij. Ze hopen dat ik het daardoor nog moeilijker krijg in de gevangenis!”*

Eigenlijk is het een heel triest gebeuren dat Sha'ul [Paulus] hier beschrijft. Triest voor hem, maar ook voor ons omdat het voor ons allen helaas nog steeds zeer herkenbaar is. Onder degenen die het Evangelie verkondigen, zijn er door de eeuwen heen gelukkig altijd mensen geweest die het uit liefde voor G'd en hun medemens doen, maar helaas ook anderen die dit uit eigenbelang doen. Dat was en is jammer genoeg de realiteit!

Begrijp mij goed, ik zeg niet dat hun boodschap altijd verkeerd hoeft te zijn, maar wel hun beweegredenen en hun houding tegenover de ware dienstknechten van haShem. In het geval van de Filippenzen was het helemaal ten hemel schreeuwend! Terwijl Sha'ul in gevangenschap verkeerde, waren er zogenaamde 'broeders', die hem trachtten te ondermijnen en er alles aan deden om zijn positie in te nemen omdat ze zijn bekendheid en zijn aanzien onder de gelovigen benijdden. Daarom kwam het voor hen heel goed uit dat hij gevangen gezet was, want dat gaf hen de gelegenheid om door vurige preken de mensen voor zich te winnen met het uiteindelijke doel om beroemdheid, populariteit en daaraan gekoppeld financiële voordelen te verwerven. Om dit voor elkaar te krijgen predikten zij vooral datgene wat men graag wilde horen. En deze aanpak werkt nog steeds. Daarom hoeven we er niet vreemd van op te kijken dat er ook in onze tijd nog predikers zijn die door zulke beginselen geleid worden en zich zo laten gebruiken door de tegenstander. Maar gelukkig waren en zijn er ook anderen, die door het lijden van Paulus en vele medegelovigen aangevuurd werden om het Evangelie des te ijveriger te verkondigen. Hun drijfveer is liefde! Liefde is het tegenovergestelde van het egoïsme, want liefde is immers positieve aandacht voor een ander, terwijl het egoïsme slechts aandacht is voor jezelf. In het tweede hoofdstuk van zijn brief aan de Filippenzen wil Sha'ul daarom duidelijk maken, dat men de zelfzucht slechts met liefde voor een ander kan overwinnen:

Filippenzen 2:1-4

“Indien er dan enig beroep op u gedaan mag worden in de Mashiach [Christus], indien er enige bemoediging is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige

ontferming en barmhartigheid is maakt dan mijn blijdschap volkomen door eensgezind te zijn, één in liefdebetoon, één van ziel, één in streven, zonder **zelfzucht** of ijdel eerbejag; doch in ootmoedigheid achte de een de ander uitnemender dan zichzelf; en ieder lette niet slechts op zijn **eigen belang**, maar ieder lette ook op dat van anderen. Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Mashiach Yeshua [Christus Jezus] was!" (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: "Als dus in onze verbondenheid in vermaning en liefdevolle bemoediging, gemeenschap van Geest en gevoelens van genegenheid en meeleven u iets zeggen, maak mij dan volmaakt blij door eensgezind te zijn, door één te zijn in liefde, gelijkgezind en één in streven. Doe niets uit **eigenbelang** of ijdelheid maar wees bescheiden en acht anderen belangrijker dan uzelf. Laat ieder niet alleen **de belangen van zichzelf** in het oog houden, maar ook die van anderen. U moet de gezindheid hebben die ook Mashiach Yeshua [Christus Jezus] had!"

Het Boek: "Als u elkaar in de Mashiach [Christus] helpt, als u elkaar met liefde bemoedigt, als u door de Geest één bent met elkaar, als u zich over elkaar ontfermt en liefdevol met elkaar omgaat, maak mij dan helemaal gelukkig door het onderling eens te zijn en elkaar lief te hebben. Streef één van hart en ziel naar echte eenheid. Wees niet **egoïstisch** en probeer niet de eer naar u toe te trekken of een ander te bedriegen. Maar wees nederig en sla een ander hoger aan dan uzelf. Denk niet alleen aan uw **eigen zaken**, maar heb ook belangstelling voor wat een ander doet. Blijf erop toezien dat uw innerlijke houding moet zijn zoals die van Mashiach Yeshua [Christus Jezus]!"

Sha'ul [Paulus] noemt hier de zelfzucht en het eigenbelang in één adem met ijdelheid ofwel ijdel eerbejag, de eer naar jezelf trekken. De Nieuwe Bijbelvertaling vertaalt het met geldingsdrang en eigenwaan, want het een is het gevolg van het ander. Een echte egoïst, die alleen zijn eigen belangen voor ogen heeft, wil graag de eer naar zichzelf trekken en daar zo veel mogelijk profijt uit halen. Het spreekt voor zich dat deze houding in strijd is met de houding die de Eeuwige van ons verwacht: "Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden!" (Lucas 14:11, NBG-vertaling).

Dat zijn niet mijn woorden, maar die van Yeshua. Hij voegde daar ook nog aan toe: "Wie de belangrijkste wil zijn, moet de minste van allemaal willen zijn en ieders dienaar." (Marcus 9:35, Nieuwe Bijbelvertaling). "Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn, want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven als losgeld voor velen!" (Marcus 10:43-45, Nieuwe Bijbelvertaling).

Dit komt precies overeen met datgene wat Sha'ul in Filippenzen 2:3 en 4 schrijft, namelijk dat we de gezindheid behoren te hebben, die ook Yeshua zelf had, namelijk de gezindheid om te dienen en je bescheiden op te stellen. Zijn houding moeten wij ons als het grote voorbeeld nemen. Yeshua was helemaal niet egoïstisch en ook niet eierzuchtig! Hij was zonder zelfzucht en zonder ijdel eerbejag, Hij deed niets uit eigenbelang en stelde Zijn eigen zaken nooit voorop. Sha'ul roept ons op om dezelfde nederige houding aan te nemen en de ander belangrijker te achten dan onszelf.

Voor sommigen is dit makkelijker gezegd dan gedaan, want evenals de drankzucht is ook de zelfzucht een zucht, een verslaving waar je aan vast zit en niet zomaar van af komt. De enige manier waarop een egoïst zijn zelfzucht kan kwijtraken is door het eerste en tweede gebod te doen: "Gij zult de Eeuwige, uw G'd, liefhebben met geheel uw hart en met geheel uw ziel en met geheel uw verstand. Dit is het grote en eerste gebod. Het tweede, daaraan gelijk, is: Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf. Aan deze twee geboden hangt de ganse wet en de profeten!" (מתתיהו Matityahu [Mattheüs] 22:37-40). Onzelfzuchtige liefde is derhalve de enige manier om de zelfzucht te overwinnen, want een egoïst die het voor elkaar krijgt, zijn G'd en zijn medemens lief te hebben als zichzelf, is geen egoïst meer!

Een prachtig voorbeeld van een egoïst die van zijn zelfzucht en hebzucht bevrijd werd toen Yeshua in zijn leven kwam, was Zacheüs, in het Hebreeuws Zakai geheten: "Yeshua kwam in Jericho en trok door de stad. Er was daar een zekere Zacheüs. Hij was hoofd van de tollenaars en schatrijk. Hij wilde Yeshua wel eens zien. Maar hij slaagde er niet in, want er was een massa mensen op de been en hij was maar klein van stuk. Om hem toch te zien rende hij vooruit en klom in een vijgenboom; want Yeshua moest daar voorbijkomen. Toen Yeshua op die plek

aankwam, keek Hij omhoog. Zacheüs, zei Hij, kom vlug naar beneden, want vandaag moet ik bij u te gast zijn. Zacheüs klom er snel uit en ontving Hem met vreugde in zijn huis. De mensen zagen het en spraken er schande van: Hij is te gast bij een zondaar! Maar Zacheüs was gaan staan en zei tegen de Heer: Luister, Heer! De helft van mijn bezit zal ik weggeven aan de armen, en de mensen die ik heb afgeperst, zal ik viermaal zoveel teruggeven! Yeshua zei tegen hem: Dit huis is vandaag gered; ook deze man is een zoon van Av'raham. De Mensenzoon is immers gekomen om te redden wat verloren was!" Zo mag iedere egoïst zich dit verhaal ter harte nemen om het voorbeeld van Zacheüs op te volgen. Toch helaas zal dit slechts door een enkeling daadwerkelijk gedaan worden, want in hetzelfde tweede hoofdstuk van zijn brief aan de gemeente te Filippi schreef Sha'ul [Paulus], dat er behalve Timotheüs verder niemand is, die zich net zo oprecht en belangeloos als hij om de gemeente bekommert:

Filippenzen 2:21

"Want allen zoeken zij hun **eigen belang**, niet de zaak van Mashiach Yeshua [Christus Jezus]!" (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: "Iedereen jaagt zijn **eigen belangen** na in plaats van die van Yeshua haMashiach [Jezus Christus]!"

Met 'allen' ofwel 'iedereen' valt te denken aan de predikers uit hoofdstuk 1, die hun bediening puur uit eigenbelang gebruikten om zichzelf ermee te verrijken en Sha'ul [Paulus] uit jaloezie wilden overtroeven. De apostel en zijn getrouwen hadden de nobele ambitie, de volken met de B'sora haTova [Blijde Boodschap] van Yeshua haMashiach [Jezus Christus] te bereiken zonder eigen belang, maar de zelfzuchtige ambitie van predikers die daarmee aanzien, faam en vooral rijkdom willen verwerven, komt voort uit eerzucht en hebzucht. Daarom schreef Sha'ul in zijn eerste brief aan Timotheüs: "Wie rijk wil worden, staat bloot aan verleiding, raakt in een valstrik en valt ten prooi aan dwaze en schadelijke begeerten die een mens in het verderf storten en ten onder doen gaan. Want de wortel van alle kwaad is de geldzucht. Door zich daaraan over te geven, zijn sommigen van het geloof afgedwaald en hebben ze zichzelf veel leed berokkend. Maar jij, een dienaar van G'd, moet je hier verre van houden. Streef naar rechtvaardigheid, vroomheid, geloof, liefde, volharding en zachtmoedigheid!" (1 Timotheüs 6:9-11, NBV).

Yeshua wist al, dat er in latere tijden predikers zouden zijn, die grote geestelijke werken in Zijn naam zouden verrichten en daardoor misschien voor velen tot een zegen zouden zijn, maar die hun bediening toch niet uit liefde voor G'd en hun medemens zouden uitoefenen overeenkomstig de Tora, wier geldigheid ze juist zouden loochenen, maar puur om de eer voor hun werk en een royale financiële vergoeding daarvoor voor zichzelf op te eisen. Over deze predikers zei Yeshua: "Velen zullen te dien dage tot Mij zeggen: Here, Here, hebben wij niet in Uw naam geprofeteerd en in Uw naam boze geesten uitgedreven en in Uw naam vele krachten gedaan? En dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; gaat weg van Mij, gij werkers der wetteloosheid!" (מתתיהו Matityahu [Mattheüs] 7:22-23, NBG-vertaling). In de Nieuwe Bijbelvertaling zeggen deze predikers, dat ze vele wonderen in Zijn naam hebben verricht, maar desondanks zegt Hij hen rechtuit: "Weg met jullie, wetsverkrachters!" In Het Boek zegt Hij: "Ga weg! U bent slecht en hebt alleen maar uw eigen zin gedaan!"

Deze zelfzuchtige en eerzuchtige predikers zeggen wel namens G'd te spreken en doen heel gewichtig met allerlei visioenen en openbaringen, maar ze gebruiken hun religieuze autoriteit voor hun eigen voordeel. In hun geestelijke hoogmoed noemen sommigen van hen zichzelf profeet of apostel, of laten zich zo noemen, want ze willen de schijn erop na houden boodschappers van de Allerhoogste te zijn, maar in werkelijkheid zijn ze met hun groot vertoon van opzienbarende genezingen en succespreken alleen maar zichzelf aan het verrijken. Een bediening die ook nog met allerlei wonderen en tekenen gepaard gaat, is immers al vanaf bijbelse tijden tot heden aan toe voor velen een lucratieve business.

Sha'ul [Paulus] distantieerde zich van deze predikers en vergeleek hun zogenaamde bediening met die van de ware dienstknechten van haShem, die in opdracht van G'd en zich bewust van Zijn aanwezigheid in alle oprechtheid de blijde boodschap verkondigen. Hij schreef: "Want wij zijn niet als zovelen, die winst maken uit het woord van G'd!" (2 Korinthiërs 2:17, NBG). Nieuwe Bijbelvertaling: "Wij zijn niet als zoveel anderen, die aan het Woord van G'd

willen verdienen!” Groot Nieuws Bijbel: “Wij zijn niet als zoveel anderen die van G'ds Boodschap een handeltje maken!” Het Boek: “Wij doen dit werk in Christus met zuivere bedoelingen en niet zoals vele anderen, die G'ds Boodschap uitdragen om er zelf beter van te worden!” Het levende Woord: “Wij doen dit werk in ieder geval zonder bijbedoelingen, en niet zoals vele anderen, die G'ds boodschap uitdragen om er flink aan te verdienen!”

In 1 Thessalonicenzen 2:5 schrijft hij iets soortgelijks: “U weet dat we u nooit naar de mond hebben gepraat en dat onze woorden nooit een dekmantel voor hebzucht waren. G'd is onze getuige!” (NBV). Het Boek: “Zoals u weet, hebben wij niet geprobeerd u met vleierij voor ons te winnen. G'd weet dat wij niet deden alsof, om op die manier geld van u los te krijgen!” Uit deze beide teksten blijkt, dat al vanaf de vroegste dagen van de Gemeente velen hun bediening gebruikten als een lucratieve bron van inkomsten.

Het logische gevolg hiervan is uiteraard, dat ze dan ook datgene moeten verkondigen, wat hun toehoorders graag willen horen, want ‘wiens brood men eet, diens taal men spreekt’, luidt een oude Nederlandse gezegde. In 2 Timotheüs 4:3 wordt dit al voorzeggd: “Want er komt een tijd dat de mensen de heilzame leer niet meer verdragen, maar leraren om zich heen verzamelen die aan hun verlangens tegemoet komen en hun naar de mond praten!” (NBV). Het Boek: “Want er komt een tijd dat de mensen niet meer naar de waarheid willen luisteren, maar leraars zoeken die hun vertellen wat zij graag willen horen!” En wat willen de mensen graag horen? Ze willen horen dat ze vrij zijn van G'ds wet, dat niets moet en alles mag! Vrijheid blijheid! Daarom noemt Yeshua deze predikers wetsverkrachters! Natuurlijk zijn er door alle eeuwen heen al predikers geweest, die met egoïstische motieven te werk gingen, maar als er termen als “te dien dage” of “er komt een tijd” worden gebruikt, dan wordt daarmee vooral de eindtijd mee bedoeld. Daarom heeft Sha'ul [Paulus] het in het volgende citaat letterlijk op niet mis te verstane wijze over de laatste dagen:

2 Timotheüs 3:1-5

“Weet wel, dat er in de laatste dagen zware tijden zullen komen: want de mensen zullen **zelfzuchtig** zijn, geldgierig, pochers, vermetel, kwaadsprekers, aan hun ouders ongehoorzaam, ondankbaar, onheilig, liefdeloos, trouweloos, lasteraars, onmatig, onhandelbaar, afkerig van het goede, verraderlijk, roekeloos, opgeblazen, met meer liefde voor genot dan voor G'd, die met een schijn van g'dsvrucht de kracht daarvan verloochend hebben; houd ook dezen op een afstand!” (NBG-vertaling).

Nieuwe Bijbelvertaling: “Weet dat de laatste dagen zwaar zullen zijn. De mensen zullen **egoïstisch** zijn, geldzuchtig, zelfingenomen en arrogant. Ze zullen G'd lasteren, geen ontzag tonen voor hun ouders, ondankbaar zijn en niets heilig achten. Ze zullen harteloos zijn, onverzoenlijk, lasterziek, onbeheerst en wreed. Ze zullen het goede haten en onbetrouwbaar, roekeloos en verblind zijn. Het genot zullen ze meer liefhebben dan G'd, ze zullen de schijn van vroomheid ophouden, maar de kracht ervan miskennen. Keer je af van zulke mensen!”

Het Boek: “Je moet weten dat het in de laatste dagen voor christenen erg moeilijk zal worden. Want de mensen zullen **alleen van zichzelf en van hun geld houden**; zij zullen verwaand en protserig zijn; zij zullen G'd belachelijk maken en hun ouders ongehoorzaam zijn; zij zullen ondankbaar en door-en-door slecht zijn. Zij zullen hatelijk en koppig zijn; roddelen, ruzie maken en een lage moraal hebben. Zij zullen brutaal en wreed zijn en met goede mensen spotten. Zij zullen hun vrienden verraden; ze zullen roekeloos en opgeblazen zijn en liever hun driften volgen dan G'd aanbidden. Zij zullen wel g'dsdienstig doen, maar de kern van het goede nieuws afwijzen. Laat je niet met zulke mensen in!”

Sha'ul [Paulus] noemt in deze verzen de karaktertrekken op die de mensen in de laatste dagen zullen hebben. Als eerste van een hele reeks noemt hij de zelfzucht, het egoïsme, want dat is in wezen de bron van alle andere ondeugden die hij daarna opnoemt, en die helaas ook bij mensen zullen voorkomen die tot de gemeente gerekend worden. Zij plaatsen echter volgens vers 4 de eigenliefde boven de liefde voor G'd, alhoewel ze naar buiten toe een schijn van g'dsvrucht op na houden door g'dsdienstig te doen. Zo weten deze egoïsten zich met een uiterlijke vorm van vroomheid in de gemeente te handhaven, worden hier echter door Sha'ul ontmaskerd. Ook Ya'aqov [Jacobus] waarschuwt voor het egoïsme in de gemeente:

Jacobus 3:13-17

*“Wie is wijs en verstandig onder u? Hij tone uit zijn goede wandel zijn werken met wijze zachtmoedigheid. Indien gij echter bittere naijver en **zelfzucht** in uw hart hebt, beroemt u dan niet en liegt niet tegen de waarheid. Dat is niet de wijsheid, die van boven komt, maar zij is aards, ongeestelijk, duivels; want waar naijver en **zelfzucht** heerst, daar is wanorde en allerlei kwade praktijk. Maar de wijsheid van boven is vooreerst rein, vervolgens vreedzaam, vriendelijk, gezeggelijk, vol van ontferming en goede vruchten, onpartijdig en ongeveinsd!”* (NBG-vertaling).

Groot Nieuws Bijbel: *“Wilt u voor wijs en verstandig doorgaan? Bewijs het maar door een deugdzaam leven en door daden die getuigen van zachtmoedigheid en wijsheid. Als uw hart verbitterd is door jaloezie en **eigenbelang**, schep dan niet op en doe de waarheid geen geweld aan. Dat soort wijsheid komt niet van boven; integendeel, ze is aards, puur menselijk, duivels. Waar jaloezie en **eigenbelang** heersen, komt men tot wanorde en allerlei kwaad. Maar de wijsheid die van boven komt, is vóór alles zuiver, maar ook vredelievend, vriendelijk en redelijk. Ze is vol medelijden en rijk aan goede vruchten, onpartijdig en oprecht!”*

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Wie van u kan wijs en verstandig genoemd worden? Laat hij het daadwerkelijk bewijzen door een onberispelijk leven en door wijze zachtmoedigheid. Maar als u zich laat beheersen door bittere jaloezie of **egoïsme**, kunt u beter niet zo hoog van de toren blazen; u zou de waarheid geweld aandoen. Dat soort wijsheid komt niet van boven; ze is aards, ongeestelijk, demonisch. Waar jaloezie en **egoïsme** heersen, vieren wanorde en allerlei kwaad hoogtij. De wijsheid van boven daarentegen is vóór alles zuiver, en verder vredelievend, mild en meegaand; ze is rijk aan ontferming en brengt niets dan goede vruchten voort, ze is onpartijdig en oprecht!”*

In deze verzen vergelijkt Ya'aqov [Jacobus] de aardse wijsheid, die hij duivels en demonisch noemt, met de hemelse wijsheid en hij stelt de gelovigen voor de keuze aan welke wijsheid zij de voorkeur willen geven. De zelfzucht (NBG), het egoïsme (NBV) ofwel het eigenbelang (GNB) noemt hij hier naast de jaloezie als een kenmerk van de aardse, ongeestelijke wijsheid. In deze studie hebben de citaten uit de brieven van Sha'ul [Paulus] duidelijk aangetoond, dat het door hem en in bovenstaande tekst ook door Ya'aqov [Jacobus] gebruikte Griekse woord ἐριθεία eritheia een egoïstische houding aangeeft, die je bij gelovigen niet zou mogen verwachten, want die hoort bij de maatstaven van de wereldse wijsheid.

Als wij Yeshua willen volgen en de Blijde Boodschap willen verkondigen moeten wij kiezen voor een leven volgens de hemelse wijsheid, die Hijzelf vertolkt: *“Wie van jullie de belangrijkste wil zijn, zal de anderen moeten dienen, en wie van jullie de eerste wil zijn, zal ieders dienaar moeten zijn, want ook de Mensenzoon is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen en Zijn leven te geven als losgeld voor velen!”* (Marcus 10:43-45, NBV). - *“Doe niets uit eigenbelang of ijdelheid maar wees bescheiden en acht anderen belangrijker dan uzelf. Laat ieder niet alleen de belangen van zichzelf in het oog houden, maar ook die van anderen. U moet de gezindheid hebben die ook Mashiach Yeshua [Christus Jezus] had!”* (Filippenzen 2:4, Groot Nieuws Bijbel).

Conclusie

We komen tot de conclusie, dat onbaatzuchtige liefde de enige manier is om het egoïsme te overwinnen. Ik wil deze studie derhalve afsluiten met het volgende citaat: *“Het einde van alles is nabij. Kom daarom tot bezinning en wees helder van geest, zodat u kunt bidden. Heb elkaar vóór alles innig lief, want liefde bedekt tal van zonden. Wees gastvrij voor elkaar, zonder te klagen. Laat ieder van u de gave die hij van G'd gekregen heeft, gebruiken om de anderen daarmee te helpen, zoals het goede beheerders van G'ds veelsoortige gaven betaamt. Voert u het woord, laat dan G'ds woorden doorklinken in wat u zegt. Helpt u anderen, doe dat dan vanuit de kracht die G'd u geeft. Want zo doet u alles tot eer van G'd, dankzij Yeshua haMashiach, aan wie alle eer en macht toekomt, voor eeuwig. Amen!”* (1 Petrus 4:7-11, NBV).